

Sygn. akt IV Ka 180/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSA Andrzej Szawel (spr.)

Sędziowie SO Krzysztof Gąsior

SO Tomasz Ignaczak

Protokolant Dagmara Szczepanik

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Violetty Włodarczyk

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2014 roku

sprawy **P. O.**

oskarżonego z art.286§1 kk w zb. z art.270§1 kk i w zw. z art.11§2 kk

z powodu apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim

z dnia 16 grudnia 2013 roku sygn. akt II K 976/13

na podstawie art.437§2 kpk, art.438 pkt 2 i 3 kpk, art.624§1 kpk **zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:**

- **przyjmuje, iż oskarżony w okresie określonym w zarzucie doprowadził (...) w T.do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez wypłacenie na jego rzecz świadczenia pieniężnego w kwocie 2.061,86 (dwa tysiące sześćdziesiąt jeden 86/100) złotych;**
- **uchyla zawarte w punkcie 3 wyroku rozstrzygnięcie o zobowiązaniu oskarżonego do naprawienia szkody;**

w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

zwalnia oskarżonego od zwrotu wydatków poniesionych w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt IV Ka 180/14

UZASADNIENIE

P. O. został oskarżony o to, że w okresie czasu od dnia 15 lutego 2013 roku do dnia 30 kwietnia 2013 roku, w miejscowości P.(...), gmina C., województwo (...), dokonał oszustwa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w ten sposób, że podrobił zaświadczenie z dnia 22. 03. 2013 roku, potwierdzające studiowanie na Wydziale W.w W.Odział Zamiejscowy w B., a następnie tak podrobiony dokument użył jako autentyczny i przedłożył w (...)w T., celem uzyskania renty rodzinnej, czym doprowadził ww. instytucję do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci wypłaconych świadczeń pieniężnych o łącznej kwocie 5.658,20 złotych, czym działał na szkodę (...)w T.,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim wyrokiem z dnia 16 grudnia 2013 roku w sprawie II K 976/13 uznał oskarżonego P. O. za winnego dokonania zarzucanego mu czynu i na podstawie art. 286 § 1 kk w związku z art. 11 § 3 kk wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

- na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat;

- na podstawie art. 46 § 1 kk zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody poprzez uiszczenie kwoty 5.658,20 złotych na rzecz (...)Oddział w T.;

- na podstawie art. 44 § 2 kk orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych ujętych w wykazie dowodów rzeczowych nr 66/13 pozycja 1 – karta 37 akt przedmiotowej sprawy, nakazując pozostawienie ich w aktach sprawy;

- zasądził od oskarżonego 270 złotych tytułem kosztów sądowych.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez oskarżonego P. O..

Apelacja - jak wynika z analizy jej treści - została wywiedziona z podstawy prawnej art. 438 pkt 3 kpk i zarzuciła wyrokowi błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że oskarżony w okresie od dnia 15 lutego 2013 roku do dnia 30 kwietnia 2013 roku doprowadził (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci wypłacenia mu renty rodzinnej w kwocie 5.658,20 złotych, co rzutowało na nałożenie obowiązku naprawienia szkody w takiej wysokości, podczas gdy za miesiąc luty otrzymał świadczenie w kwocie 691,25 złotych, za marzec 721,35 złotych a za kwiecień 717,35 złotych, co łącznie dają kwotę 2.129,95 złotych.

W konkluzji oskarżony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie, że pobrał nienależne świadczenie rentowe w kwocie 2129,95 złotych i poprzez orzeczenie w tejże kwocie obowiązku naprawienia szkody na rzecz (...) Oddział w T..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna w takim stopniu, że w wyniku jej wniesienia powstały podstawy do zmiany zaskarżonego wyroku.

Skarżący słusznie podniósł, iż Sąd Rejonowy wydając zaskarżony wyrok dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych, polegającego na nieprawidłowym określeniu kwoty nienależnie pobranego przez oskarżonego świadczenia rentowego.

Sąd Rejonowy przy ustaleniu, że oskarżony w okresie czasu od dnia 15 lutego 2012 roku do dnia 30 kwietnia 2013 roku doprowadził (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci wypłacenia mu renty rodzinnej wskazał – w ślad za aktem oskarżenia - kwotę wyliczoną za okres od dnia 01.10.2012 roku do dnia 30 kwietnia 2013 roku.

W tym kontekście wskazać należy, iż fakt skreślenia z listy studentów z powodu absencji – co w niniejszej sprawie miało miejsce wobec oskarżonego w dniu 15 lutego 2013 roku – nie może skutkować pozbawieniem go prawa do renty rodzinnej od daty wcześniejszej. Świadczenie to przysługuje od dnia podjęcia nauki do dnia jej ukończenia w planowanym terminie, bądź utraty statusu studenta wskutek skreślenia z listy studentów przez właściwy organ określony w statucie szkoły (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 26 września 2012 roku, III AUa 351/12, LEX 1223384; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 17 maja 2013 roku, III AUa 1457/12, LEX 1324742).

W świetle powyższego koniecznym stało się skorygowanie stwierdzonego rażącego błędu Sądu Rejonowego i przyjęcie, iż oskarżony w okresie objętym zarzutem doprowadził (...)w T.do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez wypłacenie na jego rzecz świadczenia pieniężnego w kwocie 2. 061,86 złotych – na jaką to wskazuje pismo (...) z dnia 20 maja 2014 roku – vide k. 90.

Przeprowadzona przez Sąd Odwoławczy kontrola zaskarżonego wyroku ujawniła uchybienia Sądu Rejonowego natury procesowej, które jakkolwiek niedostrzeżone przez skarżącego i niezarzucone w apelacji, podlegały z urzędu ocenie Sądu Okręgowego, gdyż w przeciwnym wypadku mogłoby dojść do sanowania orzeczenia rażąco niesprawiedliwego w rozumieniu art. 440 kpk.

Sąd Rejonowy orzekając wobec oskarżonego – w ślad za wnioskiem prokuratora złożonym w trybie art. 335 kpk - obowiązek naprawienia szkody na podstawie art. 46 § 1 kk, naruszył przepis art. 415 § 5 kpk.

Przepis art. 415 § 5 kpk zdanie drugie stanowi, że obowiązku naprawienia szkody nie orzeka się, jeżeli roszczenie wynikające z popełnienia przestępstwa jest przedmiotem innego postępowania albo o roszczeniu tym prawomocnie orzeczono. Założeniem takiego unormowania jest zapobieganie kumulowaniu rozstrzygnięć o charakterze kompensacyjnym.

Decyzją (...) z dnia 02 sierpnia 2013 roku nr (...)R zobowiązano P. O. do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Aktualnie prowadzone jest w stosunku do oskarżonego postępowanie egzekwujące nienależnie pobrane przez niego świadczenia rentowe poprzez dokonywanie potrąceń z bieżąco wypłacanych mu należności z tego tytułu – vide pismo Zakładu Ubezpieczeń Społecznych k. 90, załączone akta V U 1515/13 Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim.

W tej sytuacji nie było dopuszczalne orzekanie w procesie karnym o obowiązku naprawienia szkody. Roszczenie orzeczone wobec oskarżonego na podstawie art. 46 § 1 kk jest tożsame z roszczeniem, które jest aktualnie egzekwowane od oskarżonego przez (...).

Z tego względu Sąd Okręgowy uchylił zawarte w punkcie 3 wyroku rozstrzygnięcie o zobowiązaniu oskarżonego do naprawienia szkody.

Sąd Odwoławczy zwolnił oskarżonego od zwrotu wydatków poniesionych w postępowaniu odwoławczym na zasadach słuszności, albowiem to nie z jego winy musiało dojść do zmiany zaskarżonego orzeczenia.